

**Salgótarján Megyei Jogú Város
Polgármestere**

Ikt. szám: **431-1/2012.**

Tájékoztató

*az Állami Számvevőszéknek Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata
pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről készült jelentéséről*

Tisztelt Közgyűlés !

Az Állami Számvevőszék 2011. június 6-tól 2011. július 15-ig terjedő időben a pénzügyi helyzetet illetően ellenőrzést végzett az önkormányzatnál. Az ellenőrzés célja annak értékelése volt, hogy

- az önkormányzat költségvetéseiben belül a kötelező- és az önként vállalt feladatokra fordított kiadások aránya hogyan alakult a 2007-2010. években, illetve miként változott a feladatellátás intézményi szerkezete;
- a vállalt pénzügyi kötelezettségek kondícióival összefüggő kiadások alakulása;
- az önkormányzat fennálló kötelezettségeinek állománya, változása, garancia és kezességvállalása miként alakult;
- a pénzügyi egyensúly megteremtése érdekében hozott bevétel-növelő és kiadáscsökkentő intézkedések milyen hatással voltak.

Az ellenőrzés annak vizsgálatára helyezte a hangsúlyt, hogy mivel az önkormányzati alrendszer gazdálkodása jelentősen befolyásolja a nemzetgazdasági költségvetés eredményeit, ezen belül a megyei jogú városok a meghatározóak, hogyan alakult a feladatellátás struktúrája, pénzügyi feltételrendszere, illetve a költségvetési egyensúlyok kialakítására milyen megoldások születtek.

Az önkormányzat ellenőrzésének vizsgálati eredményei az alábbiakban foglalhatók össze:

A jelentés megállapította, hogy az önkormányzat működési költségvetés 2010. évi kiadásaiból (9.777 millió forint) 9.321 millió forintot (95%) a kötelező feladatokra, 456 millió forintot (5%) önként vállalt feladatok ellátására fordított. Ez azt jelenti, hogy az önkormányzati feladatellátást érintő folyamatos változtatások eredményeként jelentős mértékben lecsökkent a saját erőforrásokból vállalt feladatok aránya.

A 2010. évben a 10.464 millió forint összegű összes működést szolgáló bevétel 61%-a volt az intézmények 6.332 millió forint összegű bevétele, amelyből 2.406 millió forint (38%) volt az állami támogatás, 964 millió forint (15%) az intézményi saját bevétel és 2.958 millió forint (47%) az önkormányzati támogatás.

Megállapították, hogy az intézményi bevételen belül az intézményi feladatellátáshoz kapcsolható állami támogatás összege folyamatosan csökkent, a 2007. évi 2.738 millió forintról, 2010-re 2.406 millió forintra. A kieső állami forrásokat az önkormányzat az intézményi saját bevételek és az önkormányzati támogatás részarányának növelésével pótolta. Az intézményi saját bevételek 2007-2010 között 830 millió forintról 964 millió forintra emelkedtek. Az önkormányzati támogatások 2.799 millió forintról 2.958 millió forintra növekedtek.

Az állami forráskiesés kompenzálására jelentős átalakítások történtek a feladatellátás hatékonyságának növelése érdekében.

A kötelező és az önként vállalt feladatokat jelenleg 16 költségvetési szervvel és 10 többségi tulajdonú gazdasági társasággal látják el. A költségvetési szervek száma a 2006. évihez viszonyítva 23-ról 16-ra, 30%-kal csökkent.

Az intézményszervezeti átalakítások és intézményi összevonások következtében a feladatellátás telephelyeinek száma a 2006. évi 78-ról 2010-re 97-re növekedett.

A jelentés megállapította, hogy az önkormányzat folyó költségvetésének egyenlege (működési jövedelem) 2007-2010 között működési forrástöbbletet mutatott, melynek összege az utolsó évben volt a legalacsonyabb (85 millió forint).

A tőketörlesztés a vizsgált időszakban erőteljesen emelkedett, 2010-ben 910 millió forintot tett ki. A működési megtakarítások egyik évben sem fedezték a tárgyévben jelentkező tőketörlesztési kötelezettségeket, így az önkormányzat pénzügyi kapacitása (nettó működési jövedelme) évről-évre növekvő mértékű negatív értéket mutatott, 2010-ben 825 millió forinttal haladta meg a tőketörlesztés a működési jövedelmet.

A vizsgált időszakban a nettó működési jövedelem tartósan negatív tendenciája miatt az önkormányzat rövidlejáratú költségvetési forráshiány finanszírozására felvett hitelei döntőrészt az adósságszolgálat fedezetének biztosítására szolgáltak.

Az önkormányzat adósságának a működési bevételhez mért aránya alapján Salgótarján a megyeszékhelyek sorában a harmadik helyen van, így a legkevésbé eladósodott települések közé tartozik.

A jelentés külön-külön elemezte az önkormányzat bevételeit és kiadásait.

A bevételi oldalról megállapították, hogy a 2010. évi 9.919 millió forint működési bevétel 774 millió forinttal, 8,5%-kal haladta meg a 2007. évit. A működési bevételeken belül a saját és az állami bevételek dinamikája eltérő. A gazdasági válság következtében visszaeső helyi adó- és illetékbevételek miatt 2009. évtől a saját bevételek csökkenése következett be, a 2010. évi összes saját működési bevétel 121 millió forinttal, 4,1%-kal marad el a 2007. évitől. A költségvetési támogatás és az átengedett központi bevételek együtt 2007. évtől 2010. évre 433 millió forint, 7,4% növekedést mutattak.

A kiadási oldalról megállapították, hogy az önkormányzat 2010. évi folyó kiadásai 2007. évhez képest 9.039 millió forintról 9.834 millió forintra, 8,8%-kal nőttek. A teljesítés alakulását számottevően nem befolyásolták a társulások 2008. évtől jelentkező folyó kiadásai, 2008. évben 7 millió forint, 2009. évben 89 millió forint, 2010. évben 307 millió forint. A vizsgált időszakot érintő önkormányzati feladatátadások – óvodai nevelés, idősök nappali ellátása – folyó kiadásokra gyakorolt kihatása 380 millió forint kiadás csökkenés.

A jelentés megállapítja, hogy az intézményátszervezési intézkedésekből adódó létszám- és álláshely csökkentések következményeként 2007. évhez képest a személyi juttatások összegében 227 millió forint, 6%-os visszaesés következett be. Az egyes intézményeknél jelentős mértékben eltér a személyi juttatások 2007-2010 közötti változásainak mértéke. Az oktatási intézményeknél 11,8%-os csökkenés tapasztalható, az egészségügyi és szociális

központ esetében a személyi juttatások nagyságrendje lényegében változatlan, az egyéb önálló intézményeknél csupán 0,4%-os növekedés történt. Önkormányzati szinten a társulások nélkül számított átlagos statisztikai állományi létszám 2006. december 31-én 1484 fő, míg 2010. év végén 1248 fő volt.

Az intézmények dologi kiadásai 2007-2010 között folyamatosan növekvő tendenciát mutatnak, a 2010. évben teljesített kiadások (2.957 millió forint) 26%-kal haladták meg a 2007. évi szintet.

Megállapította a jelentés, hogy 2007-2010 között befejezett felújítások és beruházások eredményeként összesen 3.360 millió forint bekerülési költségű fejlesztést hajtottak végre, melynek forrásösszetétele: saját bevétel 1.365 millió forint (41%), hitelfelvétel 837 millió forint (25%), EU támogatás 444 millió forint (13%) és egyéb hazai támogatás 714 millió forint (21%).

A jelentés a pénzügyintézetek felé fennálló kötelezettségvállalások alakulását külön fejezetben elemezte.

Megállapították, hogy a pénzügyintézeti kötelezettségek állománya 2006. december 31-től 2010. december 31-ig közel duplájára (1,8 szeresére) nőtt, 1.782 millió forintról, 3.232 millió forintra. A vizsgált időszakban fennálló pénzügyintézeti kötelezettségek elsősorban devizaalapú, hosszú lejáratú fejlesztési és működési célú hitelek, valamint rövid lejáratú működési célú hitelek felvételéből keletkeztek.

A vizsgálat megállapította, hogy a kötelezettségvállaláskor a közgyűlési előterjesztések tartalmazták a teljes futamidőre várható tőkefizetési kötelezettséget, azonban a teljes futamidő kamatfizetési kötelezettségeit, továbbá az árfolyam- és kamatkockázatokat nem mutatták be. A megkötött szerződések alapján a hitelekhez kapcsolódó kötelezettségvállalások teljes futamidőre várható kamat- és tőkefizetési kötelezettségeit az önkormányzat 2007-2010. évek költségvetési rendeletei és zárszámadásai minden esetben tartalmazták.

A jelentés megállapítja, hogy az önkormányzat adósságot keletkeztető, az Ötv. 88.§-ában előírt éves kötelezettségvállalásának felső határát a 2007-2010. években nem lépte túl,

azonban a 2011. évi költségvetési rendeletben eredetileg tervezett hitelfelvételek már meghaladják a kötelezettségvállalási korlát felső határát.

Ez utóbbival kapcsolatban tény, hogy a hatályos költségvetési rendelet megfelel az Ötv. 88.§-ában meghatározott felső határnak.

Az önkormányzat által igénybevett hitelekkel kapcsolatosan megállapították, hogy hosszú lejáratú 1.127 millió forint fejlesztési célú és 490 millió forint működési célú volt, a 2007-2010. években a szerződésben rögzített céloknak megfelelően használtuk fel.

Az igénybevett hitelek miatt az önkormányzat összes kötelezettségekhez viszonyítva a pénzügyi kötelezettségek aránya folyamatos növekedése figyelhető meg (2007. évi 63,4%-ról 2010. évre 72%-ra), amely az önkormányzat eladósodásának növekedését jelzi. Ezen belül a rövidelejáratú hiteltörlesztési kötelezettségek arányának növekedése (2007. évi 21,5%-ról 2010. évre 26,9%-ra) az esedékes fizetési kondíciók romlását eredményezte.

Az önkormányzat működésének egyensúlyát a vizsgált időszakban elsősorban éven belüli működési célú hitel – egyéb likvid hitel – igénybevételével biztosította.

A jelentés egyéb kötelezettségeinek alakulása fejezet lényegi megállapítása, hogy a 2007-2010. években az önkormányzat befektetett eszközei után együttesen 3.039 millió forint értékcsökkenést számolt el, amely a 2007. évi 822 millió forintról 2010. évre 686 millió forintra, 16%-kal csökkent. A vizsgált években a befejezett beruházások 2.161 millió forint és az aktivált felújítások 1.199 millió forint bekerülési költsége összesen 3.360 millió forint volt, amely az amortizáció 111%-ának felel meg.

Ez azt mutatja, hogy nem vagyonsökkenés, hanem vagyonszaporítás történt.

Jelzi azonban a jelentés, hogy az eszközök avultságát, elhasználódottságát kifejező nettó érték/bruttó érték aránya a négy év alatt hat százalékponttal, 78%-ról 72%-ra csökkent, ami előrevetíti, hogy a későbbi időszakokban az eszközök pótlására nagyobb összegű forrásokat kell allokálni.

A jelentésnek a pénzügyi egyensúly megteremtése érdekében hozott intézkedések fejezetében megállapították, hogy a CLF módszer szerint bemutatott működési hiány mindamelllett alakult ki, hogy a vizsgált időszakban az önkormányzat folyamatosan kiadáscsökkentő és bevételnövelő döntéseket hozott.

A 2007-2010. évek alatt meghozott kiadáscsökkentő intézkedések a gazdálkodás átláthatóbbá tételét, az önkormányzat pénzügyi helyzetének a javítását, valamint a feladatellátás szakmai színvonalának emelését célozták. A legjelentősebb mértékű kiadási megtakarítást a foglalkoztatottak létszámának csökkentésével sikerült elérni, ezáltal megőrizni az intézmények gazdálkodásának és működésének stabilitását.

A 2007-2010. évet átfogó ellenőrzés az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladataiban bekövetkezett változások, a pénzügyi egyensúlyi helyzet alakulása, a kötelezettségek – elsősorban a pénzintézetek felé fennálló kötelezettségek – változása, illetve a pénzügyi egyensúly megteremtése érdekében hozott intézkedések elemzését tartalmazza. A megállapítások alapján a javasolt feladatok a pénzügyi egyensúly fenntarthatóságának megteremtésére, a feladatellátás terjedelmének, tartalmának felülvizsgálatára, a feladatok finanszírozási forrásai megjelölésére, illetve az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokról szóló döntések megalapozottabbá tételére irányulóan lettek meghatározva.

A véglegezett ellenőrzési jelentés teljes anyagát a (összegző megállapítások, következtetések, javaslatok, részletes megállapítások) a Jegyzői, vagy a Közgazdasági Irodán, illetve az önkormányzat honlapján meg lehet tekinteni.

Az ellenőrzési jelentés által javasolt feladatok alapján a szükséges intézkedési terv elkészült. Az intézkedési terv határidő és felelős megjelölésével biztosítja, hogy a hiányosságok megszüntetésre kerüljenek.

A fentiek alapján kérem a Tájékoztató szíves tudomásul vételét.

Salgótarján, 2012. január 10.

Székyné dr. Sztrémi Melinda
polgármester

**Salgótarján Megyei Jogú Város
Polgármestere – Jegyzője**

Intézkedési terv

A polgármester feladata

1. A) A működés pénzügyi egyensúlyának középtávon történő helyreállítása és hosszú távú fenntarthatósága érdekében program készítése.

Határidő: 2012. június 30.

Felelős: Polgármester

B) A program tartalma és az arra vonatkozó javaslatok elkészítéséért felelős személyek és határidők:

a) a bevételszerző lehetőségek feltárására, különösen

aa) a helyi adópolitikai célok meghatározása és számszerűsítése;

Felelős: Adóhatósági irodavezető

ab) a bérleti díjak és a térítési díjak megállapítása és felülvizsgálata;

Felelős: Városfejlesztési és Városüzemeltetési irodavezető

Okmány, Igazgatási és Közterület-felügyeleti irodavezető

Népjóléti irodavezető

ac) a követelések behajtása;

Felelős: Városfejlesztési és Városüzemeltetési irodavezető

Okmány, Igazgatási és Közterület-felügyeleti irodavezető

Adóhatósági irodavezető

Népjóléti Irodavezető

ad) az egyéb sajátos bevételek növelésének lehetősége;

Felelős: Városfejlesztési és Városüzemeltetési irodavezető

Okmány, Igazgatási és Közterület-felügyeleti irodavezető

Adóhatósági irodavezető

b) a folyamatban lévő és a tervezett beruházások teljes körű felülvizsgálata;

Felelős: Városfejlesztési és Városüzemeltetési irodavezető

c) az egyéb kiadási kötelezettségek teljes körű felülvizgálatára;

Felelős: Irodavezetők

d) az intézkedések következtében jelentkező pénzügyi többlet, illetve az egyszeri bevételek tartalékba helyezése, elkülönített kezelése az adósságszolgálat teljesítése érdekében;

da) az adatszolgáltatási javaslat elkészítéséért

Felelős: Irodavezetők

db) elkülönített kezelés kialakításáért

Felelős: Közgazdasági irodavezető

e) az intézményi struktúra felülvizsgálata, átalakítása;

Felelős: Népjóléti irodavezető

Városfejlesztési és Városüzemeltetési irodavezető

f) az önként vállalt feladatok terjedelmének, tartalmának felülvizsgálata azok finanszírozhatósága szempontjából, a kötelező feladatellátás elsődlegességének biztosítása érdekében, a gazdasági program áttekintésével összhangban;

Felelős: Irodavezetők

g) az intézkedések eredményei legalább félévenkénti áttekintésének előírása;

Az a)-f) pontokban foglaltakra vonatkozó javaslatok elkészítésének határideje 2012. május 31.

2. Be kell mutatni félévente – a szokásos beszámoló keretében – a Közgyűlésnek az alábbiakat:

- a) Tájékoztatni kell a Közgyűlést az önkormányzat és a minősített többségi tulajdonú gazdasági társaságai aktuális pénzügyi helyzetéről, az önkormányzatnak a gazdasági társaságok felé fennálló követeléseiről a közgyűlési tárgyalást megelőző lezárt hónap adatainak figyelembevételével;

Határidő: éves költségvetési beszámoló április 30., illetve féléves költségvetési tájékoztató szeptember 30.

Felelős: Városfejlesztési és Városüzemeltetési irodavezető

- b) El kell készíteni három évre kitekintően a kötelezettségek teljes körére szóló finanszírozási tervet, amely figyelembe veszi a kötelezettség éven belüli és túli felmerülését, a források számszerűsített megjelölésével;

Határidő: éves költségvetési beszámoló április 30., illetve féléves költségvetési tájékoztató szeptember 30.

Az adatszolgáltatásért,

Felelős: Irodavezetők

A pénzellátási terv elkészítéséért.

Felelős: Közgazdasági irodavezető

- c) Be kell mutatni a Közgyűlésnek az önkormányzat folyamatban lévő és tervezett fejlesztéseire szükséges belső és külső források rendelkezésre állását, és ebből a szempontból értékelni kell az önkormányzat beruházásait;

Határidő: éves költségvetési beszámoló április 30., illetve féléves költségvetési tájékoztató szeptember 30.

Felelős: Városfejlesztési és Városüzemeltetési irodavezető

3. Gondoskodni kell, hogy a beruházásokkal létrehozott létesítmények működtetését és jövőbeni fenntarthatóságát biztosító megalapozott források a költségvetési rendeletekben kerüljenek feltüntetésre;

Határidő: az éves önkormányzati költségvetési rendelet elfogadása

Felelős: Városfejlesztési és Városüzemeltetési irodavezető
érintett irodavezetők

4. Be kell mutatni a zárszámadási rendelet előterjesztésében az értékcsökkenés összegét, és ezzel összevetve az elhasználódott eszközök pótlására fordított tényleges kiadásokat, az eszközök elhasználódási fokának alakulását;

Határidő: az éves önkormányzati költségvetési beszámoló elfogadása

Felelős: Közgazdasági irodavezető

5. Be kell mutatni a Közgyűlésnek az intézményfenntartó társulási tagságból, gesztorságból eredő, az önkormányzat pénzügyi egyensúlyát befolyásoló kockázatokat, és azok mérséklésére szolgáló intézkedéseket;

Határidő: az éves önkormányzati költségvetések elfogadása

Felelős: Népjóléti irodavezető

Városfejlesztési és Városüzemeltetési irodavezető

A jegyző feladata

1. Figyelemmel kell kísérni a jövőben várható – árfolyam-, kamat- valamint visszafizetési – kockázatokat, továbbá a mérlegen kívüli tételek (kezeségvállalás, garancia és helytállási kötelezettségvállalás) kockázatait, és legalább félévente tájékoztatni kell a Közgyűlést azok alakulásáról;

Határidő: éves költségvetési beszámoló április 30., illetve féléves költségvetési tájékoztató szeptember 30.

Felelős: Közgazdasági irodavezető

2. Gondoskodni kell, hogy a jövőben az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokról szóló közgyűlési előterjesztések tételesen tartalmazzák a visszafizetés forrásait, valamint legalább három éves kitekintéssel mutassák be a kamat és árfolyamkockázat várható kihatásait;

Határidő: értelemszerűen

Felelős: Közgazdasági irodavezető

3. Folyamatosan figyelemmel kell kísérni – a tulajdonosi jogkört gyakorlók közreműködésével – a minősített többségi tulajdonú gazdasági társaságok

kötelezettségeinek alakulását, az önkormányzat likviditására, pénzügyi-egyensúlyi helyzetére gyakorolt hatását;

Határidő: értelemszerűen

Felelős: Városfejlesztési és Városüzemeltetési irodavezető

Salgótarján, 2012. január 13.

Székyné dr. Sztremi Melinda
Polgármester

dr. Gaál Zoltán
Jegyző